

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ПОВЕДЕНКОВІ ФІНАНСИ

Ступінь вищої освіти:	Бакалавр
Спеціальність:	
Рік підготовки:	2
Семестр викладання:	весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

к.е.н., Серeda Олена Олександрівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри фінансів та банківської справи

посада

sereda@snu.edu.ua

електронна адреса

Viber за номером
телефону

телефон

месенджер

510ГК, за розкладом

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Наведені в курсі матеріали спрямовані на розгляд теоретичних основ поведінкових фінансів, використання їх інструментів для управління особистими та корпоративними фінансами, інвестування на фінансовому ринку. Основні сфери застосування – управління особистими фінансами, управління компаніями, аналіз фінансових ринків, оцінка інвестиційних вкладень, страхування, трейдинг, консалтинг.

Курс може бути корисним студентам за спеціальностями в галузі «07. Управління та адміністрування», «05. Соціальні та поведінкові науки», а також усім майбутнім фахівцям для підвищення фінансової грамотності.

Результати навчання:

Знати: основи функціонування фінансової системи, генезис поведінкових фінансів; значення поведінкових фінансів в управлінні компаніями та при особистому інвестуванні; поведінкові фактори, що впливають на процес прийняття фінансових рішень; теорії поведінкових фінансів: перспектив, поведінки інвесторів, шумової торгівлі, впливу психологічних якостей трейдера на ефективність проведених ним операцій.

Вміти: аналізувати економічну поведінку, економічну діяльність людей, соціальних груп; застосовувати інструменти поведінкових фінансів в різних ситуаціях, пов'язаних з прийняттям фінансових рішень.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання щодо загальних фінансових процесів на макро- і мікрорівнях.

Мета курсу (набуті компетентності)

Метою викладання дисципліни є поглиблення теоретичних основ та набуття практичних навичок з поведінкових фінансів для індивідуального прийняття фінансових рішень та аналізу поведінки соціальних груп (економічних агентів) та ідентифікування поведінкових факторів, які систематично впливають на фінансові ринки і компанії.

За результатами опанування навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти набувають професійні компетентності, а саме:

Здатність до обробки, аналізу та систематизації інформації з теми дослідження, вибір методів і засобів вирішення задач дослідження, розробка теоретичних моделей досліджуваних процесів, явищ і об'єктів, які відносяться до професійної діяльності, вміння оцінювати і інтерпретувати отримані результати.

Здійснення фінансової, банківської та страхової діяльності із врахуванням умов ризику, прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах.

Здатність до підготовки аналітичних матеріалів для оцінки в галузі фінансової, банківської та страхової діяльності, здатність аналізувати та використовувати різноманітні джерела інформації для проведення економічних розрахунків.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

Відтворювати факти (дати, події, принципи й закономірності суспільного розвитку, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями, явищами); демонструвати розуміння впливу рішень у фінансовому, економічному, соціальному контексті.

Встановлювати конкурентні переваги підприємства на фінансовому ринку, на ринку банківської установи та страхової організації.

Здійснювати операції відбору, аналізу, синтезу опрацьованої інформації з метою прийняття певного фінансового рішення, прогнозування ефективності отриманих результатів, пошуку нових підходів до інтерпретації предмета дослідження.

Структура курсу

№	Тема	Години (ЛПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Виникнення та розвиток вчення про поведінкові фінанси	денна 2/2	Класичні (раціональні) фінанси. Моделі раціональної поведінки: переваги і недоліки. Поведінкова економіка як новий напрям економічної науки. Місце поведінкових фінансів у поведінковій економіці. Історія виникнення вчення про поведінкові фінанси. Наукові дослідження американських і західноєвропейських вчених у сфері поведінкових фінансів.	Презентації. Дискусія Аналіз ситуацій Тести
2	Теорії поведінкових фінансів	денна 2/2 заочна 0,5/0,5	Поведінкові фінанси: зміст та завдання. Макро-поведінкові фінанси. Мікро-поведінкові фінанси. Взаємозв'язок поведінкових фінансів з іншими науками. Характеристика теорій поведінкових фінансів. Теорія перспектив. Теорія когнітивної помилки.	Презентації. Аналіз ситуацій Дискусії Тести
3	Теорія когнітивної помилки	денна 2/2 заочна 0,5/0,5	Поняття і причини виникнення когнітивної помилки: обмежена раціональність, брак часу, емоційні і соціальні фактори. Інформаційний фактор та його вплив на прийняття інвестиційних рішень. Емоційні фактори, які впливають на фінансову поведінку інвесторів. Вплив соціальних факторів на прийняття фінансових рішень інвестором. Концепція евристик	Презентації. Аналіз ситуацій Практичні вправи Тести

№	Тема	Години (Л/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			або закономірності в ірраціональній поведінці інвесторів.	
4	Теорія перспектив	денна 2/2	Процес прийняття фінансових рішень в умовах невизначеності та ризику. Поняття невизначеності та ризику. Виникнення і зміст теорії перспектив. Експериментальні висновки теорії перспектив. Характеристика ефекту визначеності.	Презентації. Аналіз ситуацій Тести
5	Поведінкові фінансові рішення домогосподарств	денна 2/2 заочна 0,5/0,5	Поведінкові фактори, які впливають на фінансові рішення домогосподарств. Інвестиційної діяльності домогосподарств. Світові моделі та інвестиційна поведінка населення в різних країнах. Фінансові активи домогосподарств: зарубіжний і вітчизняний досвід. Стратегії зменшення впливу негативних поведінкових факторів на процес прийняття фінансових рішень.	Презентації. Аналіз ситуацій Тести Індивідуальні завдання
6	Поведінкові фінанси і фінансовий ринок	денна 2/2 заочна 0,5/0,5	Поведінкові правила фондового ринку. Гіпотеза про «неефективність ринку». Теорія поведінки інвесторів: «ефект консерватизму» і «ефект компетентності». Теорія шумової торгівлі. Діяльність «шумових трейдерів». Теорія ефективності операцій трейдера. Психологічні аспекти роботи трейдера на фондовому ринку.	Презентації. Аналіз ситуацій Практичні вправи Тести
7	Поведінкова теорія фірми	денна 2/2	Теоретичні положення теорії фірми. Психологія агентів і принципалів. Фірма в поведінковій економічній теорії. Модель обмеженої раціональності Г.-А. Саймона. Модель змінної раціональності Харві Лейбенстайн. Сучасний розвиток поведінкової теорії фірми.	Презентації. Аналіз ситуацій Практичні вправи Тести

Рекомендована література

Основна література:

1. Ричард Талер Поведінкова економіка. Як емоції впливають на економічні рішення . – К.: Наш формат, 2018. – 464 с.
2. Гладченко А. Поведенческие финансы. О том, почему человек далеко не всегда принимает рациональные решения. URL: <http://www.biztimes.ru/index.php?artid=1123>
3. . Кузьмук С.Г. Прийняття фінансових рішень в умовах невизначеності: поведінковий аспект. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. Одеса: Міжнар. гуманіт. ун-т. 2017. №26. С. 88-91.
4. Кузьмук С.Г. Прийняття фінансових рішень українськими менеджерами: вхідні дані для побудови моделі. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2018. №6 (17). URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/index.php/17-2018-ukr>.

Додаткова література

1. Ариели.Д. Поведенческая экономика. Почему люди ведут себя иррационально и как заработать на этом / ДенАриели; пер. с англ..Павла Миронова. М:«Манн, Иванов и Фербер», 2013. – 296 с.

2. Смит В. Экспериментальная экономика (комплекс исследований, по совокупности которых автору присуждена Нобелевская премия) / В. Смит ; пер. с англ., под. научн.ред. Р. М. Нуреева. – М. : ИРИСЭН; Мысль,2008. – 808 с.
3. Ричард Талер, Касс Санстейн Архитектура выбора. – Манн, Иванов и Фербер. – 2017.– 240 с.

Інформаційні ресурси.

1. Поведінкові фінанси: історичний огляд і основні засади. URL : <http://www.pavloilliashenko.com/wp-content/uploads/2019/02/%D0%86%D0%BB%D0%BB%D1%8F%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE-2017a.pdf>

Методичне забезпечення

1. Методичний комплекс у системі дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle.snu.edu.ua/>

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	20
Тести	25
Індивідуальні завдання	25
Заліковий тест	30
Разом	100

Шкала оцінювання ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90 – 100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Під час виконання завдань та використання інформаційних джерел оформлювати їх відповідними посиланнями. Копіювання, запозичення та списування заборонене .

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище.

Вимоги до студента:

- не пропускати заняття без поважної причини;
- активно приймати участь у навчальному процесі;
- бути пунктуальним та обов'язковим;
- своєчасно та якісно виконувати завдання визначені викладачем.

Поведінка в аудиторії:

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.